

Műszaki ötletgyűjtemény

Az általános iskolák műszaki szakos nevelőinek körében már régen jelentkező igény egy új munkadarabgyűjtemény összeállítása. Legutóbb a Békés megyei kollégák adtak e kívánságnak hangot a februárvégi továbbképzési napon.

Az óhaj indokolt. A meglevő szakirodalomban szereplő formák lassan megszokottá, unottá válnak. Időszerű lenne a tantervi feladatok megvalósítására friss, egészséges ötletekkel jelentkezni.

Lapunk — megfelelő érdeklődés esetén — e gondolathoz igyekszik segítséget nyújtani egy „Műszaki ötletgyűjtemény” kiadásával. Az összeállítás a gyakorló szakemberek legjobb elgondolásait tartalmazná. *Ezúton kérünk tehát minden műszaki szakos pedagógust, hogy munkadarabötleteit küldje be szerkesztőségünkbe*, ahol az ügyes megoldásokat sajtó alá rendezzük és közkinccsé tesszük. A leközlésre kerülő írások az erkölcsi elismerésen túl tiszteletdíjban is részesülnek.

Ezekután — egy kicsit mintaképpen is — bemutatunk néhány ötletet.

D o b o z — a l b u m (1. ábra)

Ötödik osztály. Papírmunka.

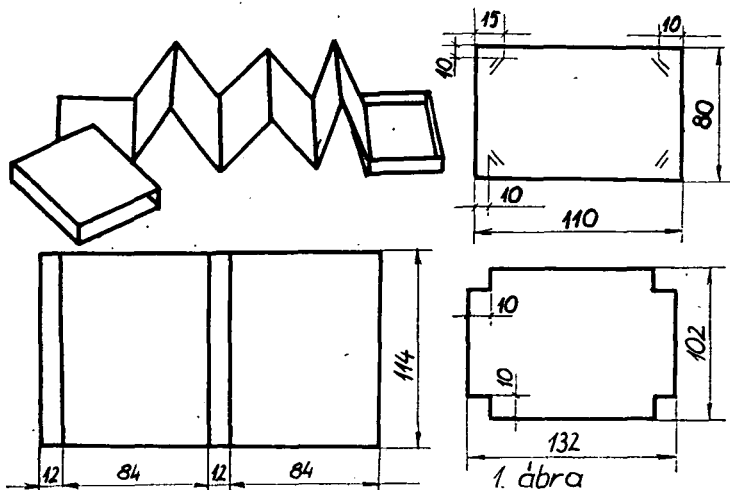
A tárgy rendeltetése. 6 · 9 cm-es fényképek tárolása ízléses, tartós külsőben.

Anyaga. 1. A doboz: triplex lemez, borítópapír.

2. Az album: cell-, vagy albumkarton, triplex lemez a fedőlaphoz, borítópapír.

3. A sablón: cell-, vagy albumkarton.

Felépítése. Vékony lemezből készített fiókos doboz, amelyben a fotók elhelyezésére szolgáló hajtogatott karton-szalag található. A szalag-elemek kialakítása sablón segítségével történik. A legfelső kartonlap a dobozzal azonos színű papírral bo-

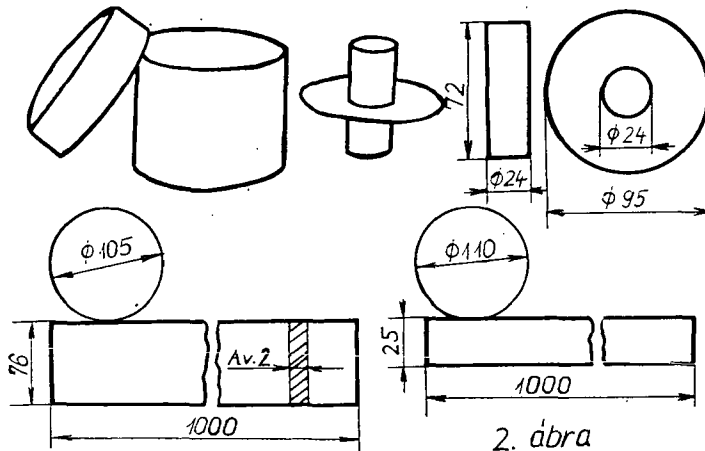

ritott lemez-erősítést kap. A mellékelt rajzon szereplő fényképtároló 12 darab 6 · 9 cm-es fotó befogadására alkalmas. Természetesen megfelelő méretváltóztatással bármilyen nagyságú képek részére készíthetünk hasonló doboz-albumot.

Kétsörös filmtároló (2. ábra)

Ötödik osztály. Papírmunka.

A tárgy rendeltetése. Negatív, vagy pozitív filmszalagok kis helyen történő, szakszerű tárolása. A fotózás rohamos terjedése idején valós szükséglet kielégítését szolgálja. A dobozban — köztes szalag használata esetében is — húsz, huszonöt tekercs film helyezhető el.

- Anyaga.* 1. A doboz: szürke lemez a fenék és fedél körlapjaihoz, cell-, vagy albumkarton a doboz- és fedélpalásthöz, borítópapír.
2. A betét: szürke lemez a választó körlaphoz, triplex lemez a kis hengerek körlapjaihoz, cell-, vagy albumkarton a kis hengerek palástjához, borítópapír.

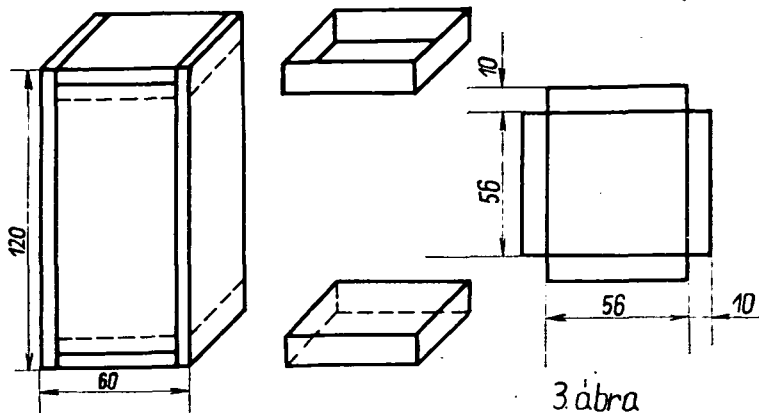
Felépítése. Általános szabályok szerint kialakított egyszerű hengeres doboz külső és belső borítással. A nagyobb befogadóképesség érdekében *betétrészt* is alkalmazunk. Ez a doboz belső átmérőjéhez alkalmazkodó körlapból és a ráerősített két papírhengerből áll. A kis papírhengerek a megfelelő távtartás biztosítására szolgálnak. A doboz használata a következő: először a tároló alsó részébe helyezzük el — lehetőleg lágy, köztes papírral együtt — a filmtekercseket, majd a betétet beillesztve annak párkányára rakjuk a második sort. A teli tárolót a fedővel lezárjuk.

Négyzetes hasáb (3. ábra)

Ötödik osztály. Papírmunka.

A tárgy rendeltetése. A mértani fogalom kialakításához pontos szemléltető eszköz.

Anyaga. 2 mm vastag szürke lemez és borítópapír a hasábhöz, cell-, vagy albumkarton a kötőelemhez.

3. ábra

Felépítése. A hasábot a lemezvastagság beszámításával úgy alakítjuk ki, hogy egyrészt minden élnél pontos méretet kapjunk, másrészt minden oldallap a szomszédos élre felfeküdjön. Erre a mértani test határozott formája és erőssége érdekében feltétlenül szükség van. Az összeállítás megkönnyítésére a csatolt rajzon látható *kötőelemeket* használjuk, amelyeket keskenyre vágott ragasztószalagokkal erősítünk az oldalakhoz. A szomszédos oldalakat szintén ragasztószalagokkal kötjük egymáshoz. A szabályosan kiformált testet tetszés szerinti papíryanaggal borítjuk.

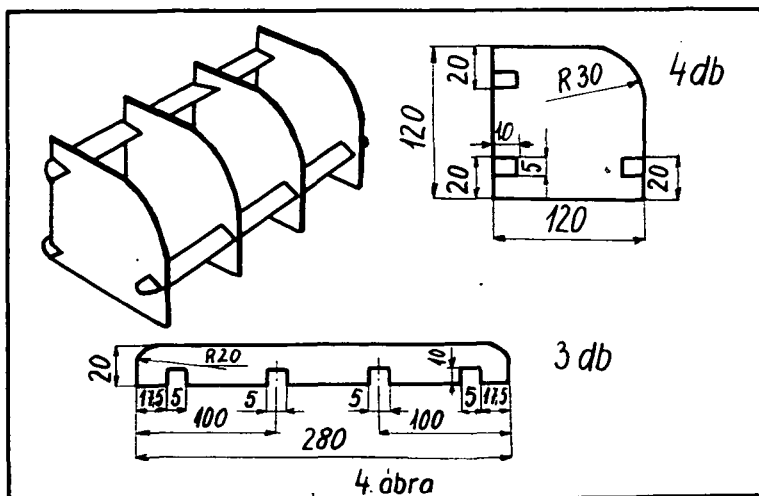
Megjegyzendő, hogy ugyanezzel a gyártási eljárással készíthetünk *kockát* is.

Ellenőrző tartó (4. ábra)

Hatodik osztály. Famunka.

A tárgy rendeltetése. A tanári asztalon az ellenőrző könyvecskék esztétikus és célszerű elhelyezése.

Anyaga. 5 mm-es rétegelt falemez, vagy ugyanilyen méretű műanyaglemez.

4. ábra

Felépítése. A kisméretű könyvbölcset — ennek is nevezhetnénk — csupán két elemből alakítjuk ki. Az egyik a négyzetből egy sarok lekerekítésével nyert oldallap. A másik a téglalapról két sarok lekerekítésével kapott összetartó léccel. Az oldallapról négyre, a kötélemből háromra van szükség. Az alkotó részek kötése keresztlapolással történik. A műveletnél fonál- és illesztő fűrészt használunk. A pontosan kiformált elemeket enyvezéssel és anélkül is szerelhetjük. A kész munkadarabot célszerű módon és színre felületkezeljük.

DRIEN KÁROLY

Szeged, Tanárképző Főiskola

Az iskolai oktató-nevelő munka irányításának munkaformái

(Gyakorlati iskolavezetés)

Az előző fejezetekben az iskolai oktató-nevelő munka pedagógiai irányításának néhány — főleg elméleti jellegű — problémájával, valamint az iskolavezetés tudományos megszervezésének szükségességével foglalkoztunk. A most következő fejezetekben — az előzőek szerves folytatásaként — a *gyakorlati iskolavezetés* problémáival foglalkozunk, elcselezve az iskolavezetés olyan *munkaformáit* — eszközeit — mint a tervezés, a szervezés, az iskola pedagógiai irányítása, valamint a tájékozódás és az ellenőrzés. Végül egészen röviden ismertetjük az V. Nevelésügyi Kongresszus iskolavezetéssel kapcsolatos megállapításait, amelyek bizonyos szempontból irányt szabhatnak úgy a vezetést végző igazgatók munkájának továbbfejlesztésében, mint a közoktatás irányító szerveinek az iskolavezetést új alapokra helyezendő munkájában.

Meggyőződésünk, hogy a következőkben tárgyalásra kerülő anyag általában ismert az igazgatók előtt, hiszen a gyakorlatban maguk az igazgatók is az ismertetésre kerülő keretek között végzik mindennapi felelősségteljes irányító, fejlesztő munkájukat, mégis úgy véljük, hogy a gyakorlati iskolavezetéssel kapcsolatos problémák rendszerbe foglalása, határozott, egyértelmű megfogalmazása és a lényegyet boncolgató elemzése ráirányíthatja a figyelmet az iskolavezetés olyan tennivalóira is, amelyeket eddig az igazgatók esetleg nem tartottak lényegesnek.

A vezetés elemei — munkaformái

Ha bármely területen azt próbálnánk megállapítani, hogy melyek azok a *tevékenységek, munkaformák*, amelyek a veze-

tést vezetéssé teszik, szinte kimeríthetetlen felsorolásba kezdhetnénk. Többre jutunk azonban, ha az elvontan szemlélt vezetést olyan kevés számú és jól kezelhető *területre* bontjuk, ami a szóban forgó vezetés teljes körét fedi és mintegy a vezetés *elemeit, munkaformáit, eszközeit* adja. Az így kapott elemek önmagukban nem tekinthetők ugyan vezetésnek, együttesen viszont létrehozzák azt a magasabb minőséget, amit a szervezetek vezetésének nevezünk. A klasszikus osztályozás hagyományosan a vezetés elemeiként — munkaformáiként — az alábbi területeket nevezi meg: a tervezést, a szervezést, a rendelkezést (a tulajdonképeni igazgatást), a koordinálást, valamint az ellenőrzést. Persze ez a hagyományos felosztás azután az egyes munkaterületeknek megfelelően módosul, differenciálódik. *Iskolavezetés eszközei — munkaformái* — értjük mindazokat a módszereket, eljárásokat, valamint az iskolavezetés szervezeti formáit, amelyek segítségével az iskola által kitűzött célokat megvalósíthatjuk. Az irányítás munkaformái tehát elsősorban az iskolavezetés célkitűzéseitől, a vezetés tartalmától, valamint az igazgatást befolyásoló tényezőktől függnek, továbbá attól, hogy az iskolai munka irányításának elveit mennyiben kívánjuk és tudjuk érvényesíteni.

Az iskolavezetés munkaformáinak viszonylagos rögzítése és a vezetés gyakorlatában előforduló problémák tisztázása érdekében több éven át magunk is megfigyeltük az iskolavezetés gyakorlati módszereit, valamint az iskola különböző szerveinek munkáját. Ezzel párhuzamosan tanulmányoztuk az iskolák munkaterveit, a heti, havi munkaprogramokat, a szaktárgyi munkaközösségek és az osztályfőnökök munkaterveit,